Ви думаєте він і справді Галаганчик? Ні, він просто Петько. Це його мати Галаганчиком прозвала, ще як зовсім малий був. Півень такий у дворі ходив. Ґалаґан, куряча порода, цибатий і шия гола. Щоб красунь був — не можна сказати, але Уляна його шанувала за голос. Кукурікне — увесь колгосп розбудить. Так от, у Петька теж такий голосок був, не дуже спокійний: як заспіває в колисці "уа" — з хати тікай. Уляна його Галаганчиком і прозвала, як того півня. Зараз Петькові аж сім років, а його й досі так звуть.

Але справа, звісно, не в цьому. Уранці вносили в хату лантухи. Вони були повнісінькі і, мабуть, дуже важкі, батько аж кректав, ставлячи їх під стіну

— Подякуй, Галаганчику, матері,— сказав він, посміхаючись,— не вона стільки заробила.

Мішків було кілька. Хитрий дядько Мирон каже, що у всіх мішках цукор. Невже і в тому найбільшому теж цукор?

Галаганчик вибрав зручну хвилину і гвіздком проколупав у лантусі дірку. Це треба було зробити дуже швидко, бо щохвилини хтось міг увійти в хату. Та нічого, впорався спритно.

З дірки цівочкою посипався білий блискучий пісок. Галаганчик лизнув його язиком, і на обличчі в нього заясніла солодка усмішка:

— Цукор...

Взагалі день був незвичайний. По обіді приїхала підвода, посходились люди, мати була дуже весела і прибралася у все таке гарне, наче на велике свято. Вона цілувала Галаганчика, прощалася, баби співали пісень, і ось за воротьми лишився Галаганчик з батьком,

голова колгоспу та дядько Мирон, та ще дівчата й баби. Баби співали, а дехто нишком витирав сльози, і взагалі все це було незвичайне.

Батько взяв його на руки, як малого:

Рости, синку, щоб і ти умів так робити, як

мати.

І всі заплескали в долоні, а Галаганчикові було сумно, бо мати все ж таки поїхала, і він хотів заплакати, та соромно, бо багато людей.

— До Москви поїхала наша мама Уляна,— і поніс батько сина в хату, а на щоці в нього блищала сльоза, та то, певно, од вітру, бо вже осінь, і вітряки на вигоні махають крилами, як журавлі.

А ввечері, коли всі вже, мабуть, поснули, бо за вікнами було темно, і тільки Галаганчик ще не спав на лежанці, до нього схилився батько.

От ми сидимо, синку, в хаті, а наша мама Уляна десь їде в Москву, і колеса, синку, тук-тук-тук, тук-тук-тук. Великі залізні колеса, бо їде вона у швидкому поїзді, їхати їй ніч і день, тук-тук-тук... До схід сонця вставала наша мама Уляна, синку, з ланкою своєю буряки доглядала на полі. З маленьких зернят зійшли вони, бур'ян їх хотів заглушити наша мама бур'ян полола, біля кожного корінця, як біля рідної дитини, ходила. А тепер їде мама Уляна до Кремля розказати про свою працю, бо найбільшого врожаю вона домоглася, і ні в кого ще такого врожаю не бувало ніколи...

Надворі під вікнами гуляв вітер і свистів, як парубок, а вітряки на вигоні і вночі махають крилами, як журавлі. Три дні не було ніякої звістки про матір, але про неї говорили в колгоспі всі, і навіть малий Санько по-приятельському повідомив Галаганчика:

Твоя мати поїхала до Кремля, а коли вона привезе тобі сопілку, даси мені пограти.

Чому саме сопілку, а не щось інше, лишилось таємницею.

Незабаром настав день, коли з Москви прийшла велика газета і розбурхала у Галаганчика безліч незвичних думок і почувань. Батькові пальці трошки тремтіли, він показав синові газету.

Впізнаєш, хто це?

Як же не впізнать? Це була мати. Вона стояла, як жива, і усміхалася до нього, до свого сина.

Нашій мамі Уляні, сину, орден дали,— і очі в батька вогко заблищали, як сині скельця.

Увійшов дядько Мирон і... такий чудний, поцілувався з батьком і довго-довго тиснув йому РУку.

— Твоя мати, Галаганчику, тепер ось яка! — І дядько Мирон рукою показав, яка тепер заввишки мати, та хоч і дуже високий він був, а стелі все ж не дістав і засміявся.

Тоді стали чекати материного приїзду, і всі дні якось дивно змінилися, вони були такі, як у свято, бо всі прибиралися, а на воротях почепили червоний прапор. Він лопотів на великому вітрі, бо вже осінь, і вітряки на вигоні все махають крилами, як журавлі.

— Готуй нашій мамі Уляні подарунок, сину! Батько такий заклопотаний, і всі заклопотані, а Галаганчик узяв газету і поліз на піч. Він приклеїв газету на комині, і мати все усміхалась йому, а Галаганчикові дуже хотілось їй гукнути: "Драстуй, мамо, це я, твій

Галаганчик", та мати однаково б не почула, бо вона зараз у поїзді везе додому орден.

А що коли мати тепер уже. не така, як була раніше, може, вона вже й забула, який у неї Галаганчик? Он і дядько Мирон каже, ще й рукою показує, яка мати заввишки, і всі кажуть, що в неї тепер орден, а він, Галаганчик, ні ордена не має і нічого робити не вміє, тільки провертів у лантусі дірку, і ще вміє майструвати з очерету млинки.

Але коли мати не забула його, він приготує їй такий подарунок, такий, що на весь світ. Він зробить їй млинок, найкращий у світі, навіть кращий, ніж у Санька.

Ця думка цілком захопила Галаганчика. Він довго не злазив з печі, добре, що всі заклопотані і ніхто не заважає. Він розколював ножем сухі очеретини, збивав їх гвіздочками, а потім кожну очеретину обмотав червоним папером. Вийшов чудовий млинок, він швидко крутився на вітрі й лопотів і ввесь був червоний, як ленінська зірка. Як же зрадіє мати від такого подарунка, адже ні в кого, ні в кого на світі немає такого веселого млинка!

Увесь день милувався з нього Галаганчик і мріяв про те, як приїде мати і як він їй відразу дасть свою іграшку, і це, безумовно, буде найкращий з усіх подарунків. А поки що треба прибити млинок на воротях, біля червоного прапора, хай усі кажуть: "Ач, яке ловке подарує матері Галаганчик! Дарма що мале, а прирозуміло".

По обіді внесли в хату довгий стіл, застелили його рушниками, долівку потрусили ялиновим гіллям, прийшли музиканти, і гармоніст Лади мир прийшов, і дід Оверко, і тітка Я в дох а прийшла, і ще багато людей поприходило, аж у хаті стало тісно. І між ними Галаганчик був непомітний. Він примостився в кутку і зиркав на гостей.

Зараз приїде мати, її поїхали стрічати голова колгоспу з батьком, вона ось зараз увійде сюди, і всі тоді обступлять її, усі роздивлятимуться на орден. Вона з усіма привітається за руку, розповідатиме, як їздила до Москви, а він, Галаганчик, стоятиме тут у куточку, і ніхто навіть не згадає про нього, і вже ніяк йому, малому, ніяк не протиснутися крізь юрбу до своєї матері. Ревниві сльози заблищали на очах у хлопчика.

Враз усе сколихнулось. Галаганчик почув, як загуркотів, під'їхавши, автомобіль, заметушилися гості, почувся в сінях веселий батьків голос. І тоді двері розчинилися навстіж і ввійшла мати. Вдарив гул голосів, тітка Явдоха кинулась уперед і простягла матері квіти, дід Оверко хутко запихав у кишеню шапку. Але мати спинилась на порозі, і Галаганчик побачив, як її очі когось шукали. І враз вона побачила його. Тоді, легко розштовхуючи натовп, не звернувши уваги навіть на тітку Явдоху з квітами, мати кинулася до сина. Вона обняла його, з силою притиснула до себе, зазирала йому в вічі, а Галаганчик цілував її обличчя, і воно було таке свіже й холодне знадвору, але рідне і кохане обличчя матері.

— Мамо, чому ти так довго не приїздила? Мамо, я тебе так чекав...

І тут він побачив на грудях у матері металевий значок з червоною розеткою, з маленьким портретом Леніна в овалі.

— Мамо, Ленін! Як сяє! Мамо, що це?

З неприхованою гордістю, з великою любов'ю мати глянула синові в вічі:

Орден, сину. Мій орден.

Зненацька заграв оркестр. Щасливий, як ніколи, Галаганчик сидів за столом поряд з матір'ю, дивився на її обличчя, на усміхнені очі, і, торкаючись пальцем до її ордена, поважно пояснив усім присутнім:

— Це орден нашої мами Уляни.

І, схвильований зустріччю, захоплений почуттями, які сповнювали його дитяче серце, він зовсім забув за приготований матері подарунок.

Забутий очеретяний млинок весело крутився на воротях під подихом осіннього вітру.